

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

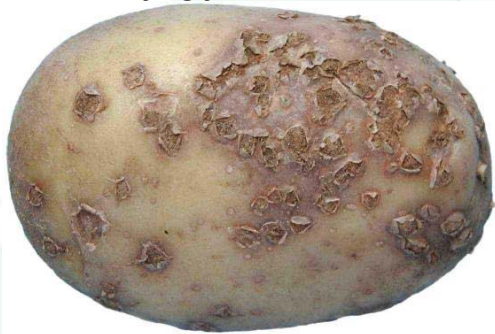
Biotehnički fakultet - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica

Tel: 020 206 713 Fax: 020 206 712

E-mail: extension-pg@t-com.me

KRASTAVOST KROMPIRA

Krastavost na krtolama krompira mogu izazvati dvije gljive : *Actinomyces scabies* -obična i *Spongospora subterranea* koja izaziva prašnu krastavost krtola. Obje gljive se nalaze u zemljištu i iz tla napadaju krtole.

OBIČNA KRASTAVOST KRTOLA – *Actinomyces(Streptomyces) scabies*

Obična krastavost je raširena gdje god se gaji krompir. Zaraza ne utiče na rast cime i krtola nego samo smanjuje kvalitet krtola za jelo, ali ne i za industrijsku preradu. Često se sreće u suvim, lakim i pjeskovitim zemljištima, naročito onim koji imaju alkalnu reakciju.

Simptomi: Na površini krtola stvaraju se kraste, hrapava plutasta udubljenja u tkivu, bez praškaste mase. Gljiva ne prodire u unutrašnjost krtole. Izraz krastavost dobro označava bolest: površina krtole je krastava, djelimično ili potpuno, udubljenja su oplutavila. Sama krastavost može biti plića ili dublja. Intenzitet krastavosti znatno varira u zavisnosti od osjetljivosti sorte i ekoloških uslova proizvodnje. Parazit se održava u zaraženim ostacima krompira na njivi. Prenosi se takođe i zaraženim sadnim materijalom.

PRAŠNA KRASTAVOST – *Spongospora subterranea*

Ova bolest se mjestimično javlja, ne utiče na prinos, ali pogoršava kvalitet krtola i smanjuje tržišnu vrijednost krompira. Patogen parazitira krompir, paradajz i druge biljke familije *Solanaceae*.

Simptomi: Na površini krtola javljaju se bradavičasti plikovi, iznad kojih, kasnije pokožica zvjezdasto puca. U njima se nalazi prašna masa, rdaste do

---

crne boje, organi za razmnožavanje parazita. Na mjestima plikova nastaju kraste, udubljene u tkivo, sa ljustastim ivicama. Krastavost se takođe javlja na korijenu i stolonima.

S. subterranea se održava u vidu trajnih spora u zaraženim biljnim ostacima u zemljištu. Prohladno vrijeme, kisjela reakcija i visoka vlažnost zemljišta pogoduju razvoju prašne krastavosti.

Zaštita se teško izvodi jer su gljive, osobito uzročnik obične krastavosti, raširene svuda gdje se gaji krompir. Unošenje vještačkog đubriva u zemljište pospešuje napad obične krastavosti, pa ga treba samo unositi toliko koliko je potrebno za druge kulture. Kisjela đubriva (amonijum sulfat) smanjuje napad krastavost. Nije dobro saditi krompir na svježe preoranu livadu. Po mogućnosti ne treba đubriti stajskim đubrivom u kojem ima slame. Znači na kisjelim zemljištima bolest je rijetka. Na poljima zaraženim prašnom krastavošću ne preporučuje se uzgajanje krompira bar 5-6 godina. Postoje otporne sorte prema vrstama krastavosti pa treba voditi računa o odabiru sortimenta.

Plodored, upotreba zdravog sadnog materijala i gajenje otpornih sorti su najvažnije mjere suzbijanja ove bolesti, dok se primjenom hemijski preparata nisu postigli značajniji rezultati.

Dipl.inž.Knežević Vesna
Stručni saradnik u oblasti zaštite bilja